

4. Подорожна, Т. С., О. В. Білоскурська. «Конституційна скарга як форма судового захисту прав людини в Україні» Вісник НТУУ КПІ Політологія. Соціологія. Право 1 (41) (2019): С. 97-101.

5. Гультай М. М. Функціональні характеристики інституту конституційної скарги та модель його впровадження в Україні. Вісник Конституційного Суду України. 2011. № № 4–5 С. 185–193.

Димов Кирило Борисович

*аспірант кафедри міжнародного та європейського права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

Грушко Мальвіна Валеріївна

*к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

UNITING FOR UKRAINE ЯК ЕФЕКТИВНА РЕГІОНАЛЬНА ПРОГРАМА ПРИЙОМУ УКРАЇНСЬКИХ БІЖЕНЦІВ В СПОЛУЧЕНИХ ШТАТАХ АМЕРИКИ

2022 рік став визначальним та трансформаційним для багатьох відносин, які регулюються міжнародним правом. Події в Україні з 24 лютого 2022 р. стали випробуванням як принципу *pacta sunt servanda*, так і ефективності дії положень багатьох конвенцій, які становлять основу як міжнародного гуманітарного права, так і міжнародного права прав людини. Постулати регулювання статусу біженців, екологічних та інших вимушених переселенців, внутрішньо переміщених осіб, були випробувані на міцність наслідками міжнародного збройного конфлікту між Україною та російською федерацією. Мільйони людей скористались можливістю для отримання статусу біженця, а також різними регіональними програмами для вимушених переселенців, які були запроваджені державами у відповідь на російську агресію в Україні.

Серед таких регіональних програм слід виокремити програму «*Uniting for Ukraine*», яка була запущена Президентом Сполучених Штатів Америки Джоозефом Байденом з метою забезпечення виконання програми по запрошенню 100 тисяч громадян України, які були змушені бігти від війни в Україні. Закон про імміграцію та натуралізацію США надає міністру внутрішньої безпеки право дозволяти тимчасовий в'їзд на територію країни з різних причин (наприклад, невідкладних гуманітарних, якою є ситуація в Україні). На основі цього закону і була створена *Uniting for Ukraine* [2]. Загальний аналіз американського законодавства, а також веб-сторінок американських державних органів дозволяє виокремити такі основні положення вищезазначеної програми:

- учасники програми отримують гуманітарний пароль для спрощення перебування на території США та легалізації проживання на території цієї країни протягом двох років.

- право на участь у програмі мають громадяни України, або найближчі члени сім'ї громадян України, які станом на 11 лютого 2022 року (до початку повномасштабних бойових дій на території України), перебували в Україні та були переміщені внаслідок цих бойових дій.

- необхідно мати «спонсора» в США, який подає Декларацію про фінансову підтримку (форма I-134) до Служби громадянства та імміграції США.

- необхідно пройти біометричну, біографічну, медичну перевірку, а також перевірку безпеки [3].

поняття «спонсор» було створено спеціально для того, щоб різні категорії фізичних осіб в США мали можливість звернутися до Міністерства національної безпеки США та від імені українських громадян подати заявку на участі у програмі «*Uniting for Ukraine*».

«Спонсорами», згідно з інформацією, яка розміщена на ресурсах Служби громадянства та імміграції Сполучених Штатів Америки, можуть бути такі категорії осіб:

1. Громадяни США;
2. Особи, які мають дозвіл на постійне або тимчасове проживання на території США;
3. Неіммігранти із законним статусом (туристи, бізнесмени, студенти, фахівці певних галузей);
4. Шукачі притулку, особи зі статусом «parolee» та біженці;
5. Особи із тимчасовим захистом [1].

Неурядові організації не можуть набувати статусу «спонсора», проте вони можуть фінансувати потенційних «спонсорів», про що обов'язково зазначається у формі I-134 при подачі відповідної заявки. Це дає можливість для збільшення кола фізичних осіб, які потенційно мають бажання стати спонсором для переміщених українців, проте не завжди мають матеріальну можливість. Американське законодавство таким чином дозволило заручитися підтримкою неурядових організацій, багато з яких мають відповідні потужності для такої допомоги.

Служба громадянства та імміграції також зазначає, що усі спонсори проходять перевірку з метою запобігання експлуатації та торгівлі людьми, порушення громадської та національної безпеки.

Законодавство США накладає на «спонсорів» ряд певних обов'язків стосовно осіб, інформацію про яких вони подавали у формі I-134. Передусім, це:

- Прийом та допомога з транспортуванням даних осіб по території США;
- Допомога у пошуку безпечного та комфортного житла (або ж забезпечення житлом) та забезпечення базових потреб;
- Сприяння у оформленні ряду документів (дозвіл на роботу, картка соціального страхування тощо);
- Забезпечення можливості для отримання медичної допомоги;
- Забезпечення допомоги в отриманні освіти, вивченні англійської мови, реєстрації дітей до школи тощо [1].

Слід зауважити, що відповідні положення законодавства США, які стосуються реалізації програми *Uniting for Ukraine* були розроблені відповідно до міжнародного законодавства, а саме, наприклад, ст. 13 Міжнародного пакту про громадянські та політичні права, яка захищає права іноземців та дозволяє їх вислання за територію країни лише на виконання норм законодавства або згідно з імперативними міркуваннями державної безпеки і надає їм право на подання доводів проти свого вислання та на перегляд своєї справи компетентним державним органом чи особою або особами, спеціально призначеними компетентним державним органом [4].

Програма *Uniting for Ukraine* є надзвичайно ефективним регіональним механізмом забезпечення прав вимушених переселенців та у контексті подальшого міжнародно-правового досвіду дозволяє іншим державам використовувати деякі положення у якості базових при розробці подібних програм, адже з кожним роком проблема міждержавної міграції стає все більш актуальною та загрожує світовій безпеці.

Джерела:

1. Frequently Asked Questions About Uniting for Ukraine. URL: <https://www.uscis.gov/humanitarian/uniting-for-ukraine/frequently-asked-questions-about-uniting-for-ukraine>
2. Immigration and Nationality Act. US Citizenship and Immigration Services. URL: <https://www.uscis.gov/laws-and-policy/legislation/immigration-and-nationality-act>
3. Uniting For Ukraine: як податись на програму підтримки українських біженців у США? URL: <https://visitukraine.today/uk/blog/342/uniting-for-ukraine-kak-podatsya-na-programmu-podderzki-ukrainskix-bezencev-v-ssa>
4. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text